

Protokół z XXII posiedzenia Rady Kultury Gdańskiej
2 grudnia 2014 roku, sala 3.11. Europejskie Centrum Solidarności, Plac Solidarności 1.

XXII spotkanie Rady Kultury Gdańskiej poświęcone było podsumowaniu jej dotychczasowej działalności. Członkowie Rady, zapoznawszy się z dokumentem Strategii Rozwoju Miasta 2030 Plus, dokonali również próby sformułowania zagadnień będących podstawą do dyskusji w trakcie nowej kadencji Rady.

Prezydent Paweł Adamowicz powitał przybyłych członków Rady oraz Dyrektora Europejskiego Centrum Solidarności – Basila Kerskiego. Następnie wręczył podziękowania za zaangażowanie w działalność Rady i poinformował, że w 2015 roku planuje powołać ją w nowym składzie, pozostawiając bez zmian formę współpracy z ekspertami i środowiskami działającymi w obszarze kultury. Dyrektor Kerski, poproszony o podsumowanie pierwszych miesięcy działalności instytucji w nowej siedzibie, zwrócił uwagę na to, że chociaż ECS wciąż jest w fazie tworzenia (na otwarcie czekają jeszcze Wydział Zabaw, wystawa poświęcona pojęciu *solidarności* oraz archiwum, a obiekty gastronomiczne stopniowo rozpoczynają swoją działalność) w dniu otwarcia (30.08.2014 r.) wystawę stałą odwiedziło 16 000 osób, do 2 grudnia obejrzało ją łącznie 120 000 osób, a progi instytucji przekroczyło już 150 000 osób. Dyrektor zaproponował obecnym oprowadzenie po budynku i po wystawie stałej po zakończeniu obrad.

Po części wstępnej, Prezydent Adamowicz przypomniał i omówił krótko wszystkie dotychczasowe spotkania Rady Kultury Gdańskiej (Załącznik nr 1 do protokołu). Dyrektor Biura Prezydenta ds. Kultury, Anna Czekanowicz-Drażewska, dodała, że badania zaprezentowane w roku 2012 przez dr Tomasza Tobisa z Zakładu Socjologii Stosowanej UG pt.: *Uczestnictwo w kulturze mieszkańców Gdańska - wyniki badań przeprowadzonych w kwietniu i maju 2012 na losowo-udziałowej, reprezentatywnej próbie 755 mieszkańców Gdańska w wieku powyżej 15-ego roku życia* oraz dokument Macieja Dzierżanowskiego i Piotra Zbieranka z Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową pt.: *Poszerzenie pola kultury - czym jest i jak zarządzać poszerzonym polem kultury?* były przyczynkiem do zorganizowania w 2014 roku Pierwszego Metropolitalnego Forum Kultury. Następnie przedstawiła dane liczbowe dotyczące działalności Rady. W ciągu 6 lat odbyło się 21 spotkań. Spośród łącznej liczby 43 członków Rady, cztery osoby zostały odwołane (w tym trzy z powodu utrzymującej się nieobecności), a tylko 13 osób było obecnych na więcej niż 10 spotkaniach. Większość członków Rady zaznaczyła swoją obecność, włączając się w dyskusje i prezentując punkt widzenia reprezentowanego środowiska. Rada Kultury Gdańskiej jako przestrzeń wymiany myśli oraz ciało doradcze i opiniotwórcze, spełniła swoje zadanie.

Dyrektor Czekanowicz-Drażewska wprowadziła też zebranych gości w dyskusję odnośnie zadań, jakie staną przed Radą w nowej kadencji. Zarysowała krótko nastroje opinii publicznej względem działań miasta związanych z kulturą. Z pojawiających się w ostatnim czasie badań i doniesień wynika, że osąd mieszkańców miasta, środowisk opiniotwórczych i mediów zbudowany jest na swoistym paradoksie. Społeczności te z jednej strony wyrażają dumę i uznanie dla osiągnięć miasta w sferze kultury, z drugiej strony, dezaprobuja finansowanie rozwoju infrastruktury z nią związanej. Należy przy tym pamiętać, że unijne środki inwestycyjne skończą się w 2023 roku, jest to więc ostatnia szansa na ich pozyskanie. Niestety, z tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego, którego zmieniona formuła umożliwiła składanie tzw. „miękkich” projektów, wysnuć można wniosek, że mieszkańcy nie

mają potrzeb związanych z kulturą. Choć nie należy ignorować głosów optujących za stworzeniem miejsc rekreacji, renowacją podwórek czy chodników, jednak wygląda na to, że w sprawie działalności *stricte* kulturalnej, głos muszą zabrać ludzie kultury. To oni powinni przypominać o tym, że kultura jest instrumentem zmiany społecznej, tworzenia wspólnoty i budowania świadomości, a także jest wartością samą w sobie.

Dyrektor Czekanowicz-Drażewska przypomniała też zebranim, że rozpoczynają się prace nad programem operacyjnym *Kultura i Czas wolny*. Program ten jest elementem Strategii Rozwoju Miasta *Gdańsk 2030 Plus*. Koordynatorem prac nad programem jest Aleksandra Szymańska, Dyrektor Instytutu Kultury Miejskiej. Dyrektor Czekanowicz-Drażewska dodała, że w opracowywanie strategii dla kultury powinno zaangażować się środowisko osób działających na różnych jej polach i poprosiła, żeby również członkowie Rady, na zaproszenie Dyrektora Szymańskiej, włączali się w ten proces.

Dyrektor Instytutu Sztuki Wyspa, Aneta Szyłak zauważyła, że pozytywnym skutkiem spotkań Rady Kultury Gdańskiej było powstanie Rady Interesariuszy Młodego Miasta. Prezydent dodał, że również biblioteka dla dzieci i dorosłych znajdująca się w nowo powstałej szkole w Kokoszkach jest częściowo efektem stworzonego przez prof. Stanisława Rośka i obszernie omawianego przez Radę *Raportu o sytuacji książki w Gdańsku*.

W nawiązaniu do wypowiedzi Dyrektora Czekanowicz-Drażewskiej na temat infrastruktury dla kultury, Dyrektor Szyłak wyraziła pogląd, że przy rosnącym potencjale Młodego Miasta oraz sprzyjającej lokalizacji Hali B90, jest niesłychanie ważne, by stworzyć szlak turystyczny, przystankiem którego byłoby muzeum sztuki współczesnej, umiejscowione na trasie ECS – Muzeum II Wojny Światowej. Prezydent Adamowicz przypomniał, że miasto przekazało dla województwa na ten cel grunt przy ul. Kocurki, a muzeum sztuki współczesnej miało stanowić oddział Muzeum Narodowego, który jednak do tej pory nie powstał. Dyrektor Szyłak poddała w wątpliwość zasadność tworzenia Muzeum Sztuki Współczesnej w tej właśnie lokalizacji. Dodała jednocześnie, że w momencie kiedy temat był świeży, rozpoczęła rozmowy z Dyrektorem Współpracy Zagranicznej Museum of Modern Art w Nowym Jorku na temat stworzenia programu szkoleń dla gdańskich muzealników.

Dyrektor Czekanowicz-Drażewska zwróciła uwagę, że w rozmowach na temat budowy kolejnego obiektu kulturalnego w Gdańsku przewija się dylemat, czy powinno to być centrum operowo-muzyczne, czy właśnie muzeum sztuki współczesnej. W tej chwili głosy więcej jest głosów optujących za centrum.

Profesor Grzegorz Klamon poinformował, że środowisko artystyczne przygotowuje list do władz w tej sprawie, która – jego zdaniem – zależy od decyzji politycznej.

Prezydent wyjaśnił, że budowa tego typu obiektów zależy w dużej mierze od środków unijnych, które przyznawane są na projekty zwiększające konkurencyjność. Odsetek mieszkańców miasta pracujących w tzw. przemyśle kreatywnym, którzy mogliby poprzeć ideę wybudowania muzeum sztuki współczesnej jest duży, jednak wciąż zbyt mały, żeby móc przeforsować ten pomysł. Pojawiła się myśl, żeby zrealizować obiekt kulturalny w ramach rewitalizacji terenów postoczniowych. Nadal jednak pozostaje pytanie, czy miałyby to być muzeum czy centrum operowo-muzyczne.

Dyrektor Szyłak przywołała przykład Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, które mimo, że nie posiada własnej siedziby, pełni ogromną rolę w rozwoju świadomości obywatelskiej i w aktywizowaniu mieszkańców poprzez program przygotowany i prowadzony z niebywałą starannością.

Andrzej Stelmasiewicz zapytał, dlaczego działania charakterystyczne dla muzeów nie mogą być prowadzone przez organizację pozarządową lub pod szyldem rozbudowanego festiwalu.

Aneta Szyłak wyjaśniła, że każda z tych jednostek organizacyjnych pełni inne funkcje, zadania i działa na podstawie innych przepisów prawa. Przepisów, które uniemożliwiają organizacji pozarządowej utrzymanie takiej płynności finansowej, jaką mają zapewnione instytucje publiczne.

Dyrektor Kerski zwrócił uwagę na rosnące zainteresowanie mieszkańców terenem postoczniowym oraz rosnącą potrzebę przebywania w przestrzeni publicznej, które stwarzają szansę na wpisanie się nowej instytucji w społeczną dynamikę.

Profesor Klamana zauważył, że Gdańsk ma własną sztukę współczesną, którą należy udokumentować i pokazać. Wyjaśnił, że trzy dekady twórczości lokalnej, tj.: nowa ekspresja, nowa szkoła gdańska, która jest kontynuacją dawnej szkoły sopockiej oraz sztuka krytyczna, nie są udokumentowane ani zachowane przez Muzeum Narodowe.

Prof. Edmund Kizik potwierdził stanowisko prof. Klamana, prezentując przykład artysty Andrzeja Trzaski, który przechowuje dokumentację swojej twórczości we własnym domu. Aneta Szyłak dodała, że Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie przyjmuje archiwa artystów generacji 40'/50'.

Przemysław Gulda stwierdził, że Rada Kultury Gdańskiej w kolejnej kadencji powinna pochylić się nad tematem promocji gdańskiej kultury poza samym miastem, a także kontynuować i rozwijać temat obecności szkolnictwa wyższego w przestrzeni kulturalnej miasta.

Na zakończenie, Prezydent Adamowicz podziękował wszystkim za uczestnictwo w Radzie oraz zaprosił do zwiedzania Europejskiego Centrum Solidarności wraz z Dyrektorem Basilem Kerskim.

Załącznik nr 1 do protokołu z XXII spotkania Rady Kultury Gdańskiej.

rok	lp.	data	temat
2009	1.	03.11.2009 r.	Podsumowanie Kongresu Kultury Polskiej (23-25 września 2009, Kraków); Prezentacja założeń realizacyjnych dla programu Gdańsk-Kultura Wolność Kultury; Prezentacja działalności biura koordynującego starania Gdańska o uzyskanie tytułu ESK 2016.
	2.	10.12.2009 r.	Prezentacja struktury wydatków na kulturę w Gdańsku w latach 2008, 2009, 2010; Dyskusja wokół kwestii finansowania działań kulturalnych z budżetu miasta Gdańska.
2010	3.	26.01.2010 r.	Wystąpienie dr M. Dymnickiej pt.: <i>Uczestnictwo gdańszczan w kulturze</i> ; wystąpienie dr hab. inż. arch. P. Lorensa pt.: <i>Od kultury przestrzeni do przestrzeni kultury</i> ; Dyskusja na temat uczestnictwa w kulturze oraz charakteru przestrzeni publicznej w Gdańsku.
	4.	07.04.2010 r.	Omówienie problemu komunikacji pomiędzy artystą a mediami: brak profesjonalnych kuratorów i promotorów sztuki, zawodowego pośrednictwa pomiędzy artystą a mediami; potrzeba silniejszego włączenia potencjalnych odbiorców w życie kulturalne miasta.
	5.	30.06.2010 r.	Wystąpienie Tymona Tymańskiego na temat możliwości i potrzeby organizowania przez Gdańsk dużego wydarzenia kulturalnego przy udziale lokalnych artystów; Dyskusja na temat dychotomii pomiędzy dużymi (masowymi) eventami a małymi lokalnymi wydarzeniami; mylne postrzeganie masowej rozrywki w kategorii wydarzenia kulturalnego; dyskusja o sezonowym charakterze Gdańska.
	6.	16.09.2010 r.	Szczegóły dotyczące aplikacji przygotowanej przez Biuro Gdańsk i Metropolia Europejska Stolica Kultury 2016 Kandydat (czym jest aplikacja, cele projektu Gdańsk Europejska Stolica Kultury 2016).
	7.	15.12.2010 r.	Spotkanie poświęcone przygotowywanej ekspozycji stałej ECS.
2011	8.	15.03.2011 r.	Krótką charakterystyką 12 miejskich instytucji kultury wraz z omówieniem ich budżetów przygotowana przez Katarzynę Kucz-Chmielecką, Kierownik Referatu ds. Polityki Kulturalnej w Biurze Prezydenta ds. Kultury.
	9.	20.04.2011 r.	Spotkanie Rady Kultury Gdańskiej poświęcone muzeom i galeriom (<i>Porozmawiajmy o muzeach i galeriach</i>). Na spotkaniu obecni byli dyrektorzy instytucji wystawienniczych i muzeów.
	10.	28.06.2011 r.	Zebrań wniosków i refleksji dotyczących ogłoszenia wyników konkursu ESK 2016. Dyskusja na temat perspektyw kontynuacji prac rozpoczętych w Gdańsku w toku starań o tytuł ESK 2016. Prezentacja koncepcji projektu Gdańsk Yass Festival autorstwa Ryszarda Tymona Tymańskiego i Michała Juzona.
	11.	14.09.2011 r.	Spotkanie poświęcone sytuacji kulturalnej dzielnicy Gdańsk-Wrzeszcz. Wprowadzenie wygłoszone przez Przemysława Guldę oraz Natalię Cyrzan.
	12.	22.11.2011 r.	Spotkanie poświęcone tematowi książki i czytelnictwa w Gdańsku. Wystąpienie prof. UG dr hab. Stanisława Rośka pt.: <i>Książka w Gdańsku 2011</i> .
2012	13.	13.02.2012 r.	Spotkanie poświęcone edukacji kulturalnej w Gdańsku. Moderatorem była Elwira Twardowska, która omówiła wady i zalety oferty edukacji kulturalnej w Gdańsku.
	14.	12.04.2012 r.	Spotkanie poświęcone pracom nad sporządzeniem Strategii Rozwoju Gdańska. Punktem wyjścia była Strategia Rozwoju Gdańska oraz Program Operacyjny Miasta Gdańska <i>Czas na Gdańsk</i> na lata 2012-2015.
	15.	11.09.2012 r.	Spotkanie poświęcone idei powołania Muzeum Sztuki Współczesnej w Gdańsku (Hala 90B, wystawa „Materialność”, której towarzyszył komentarz kuratorski A. Szyłak). Omówienie idei szlaku turystycznego instytucji kultury (ECS, IS Wyspa, Muzeum II WŚ, Muzeum Sztuki Współczesnej w Hali 90 B).

	16.	21.11.2012 r.	Spotkanie poświęcone prezentacji i omówieniu przeprowadzonych w 2012 roku badań dotyczących uczestnictwa gdańszczan w kulturze oraz oceny stanu zarządzania kulturą w mieście. Dr T. Tobis (Zakład Socjologii Stosowanej UG): <i>Uczestnictwo w kulturze mieszkańców Gdańska - wyniki badań przeprowadzonych w kwietniu i maju 2012 na losowo-udziałowej, reprezentatywnej próbie 755 mieszkańców Gdańska w wieku powyżej 15-ego roku życia.</i> ; M. Dzierżanowski, P. Zbieranek (Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową): <i>Poszerzenie pola kultury - czym jest i jak zarządzać poszerzonym polem kultury?</i>
2013	17.	21.02.2013 r.	Prezentacja i omówienie form wsparcia działalności artystycznej i kulturalnej w Gdańsku. Prezentację przygotowała Ewa Adamska, Kierownik Referatu ds. Mecenatu w Biurze Prezydenta ds. Kultury. Andrzej Stelmasiewicz przedstawił szanse i zagrożenia tworzenia inkubatorów kultury jako alternatywnej formy wsparcia instytucjonalnego dla inicjatyw kulturalnych realizowanych przez młode niezależne organizacje.
	18.	09.05.2013 r.	<i>Raport o sytuacji książki w Gdańsku. Biblioteka i czytelnictwo 2010-2011</i> , pod red. dr Elżbiety Piotrowskiej i prof. UG dr hab. Stanisława Rośka.
	19.	17.09.2013 r.	Spotkanie poświęcone omówieniu sytuacji piśmiennictwa oraz sytuacji edukacji kulturalnej w Gdańsku. Władysław Zawistowski, Dyrektor Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego, przedstawił prezentację pt.: <i>W cieniu Wielkiej Cyfry czyli sytuacja piśmiennictwa krajowego</i> . Przemysław Gulda zaprezentował aktualny stan edukacji kulturalnej w Gdańsku: <i>Miasto uczy kultury. Instytucje kultury w mieście a edukacja kulturalna</i> .
	20.	06.11.2013 r.	Spotkanie poświęcone strategii rozwoju 2030 Plus, a w szczególności roli, jaka w tym dokumencie powinna zostać przypisana kulturze. Prof. M. Czepczyński zaprezentował wyniki badań i konsultacji społecznych, których celem było wyznaczenie dalekosiężnych priorytetów w dziedzinie kultury.
2014	21.	09.04.2014 r.	Prezentacje poświęcone otwarciu siedzib i początkowej działalności Europejskiego Centrum Solidarności i Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego.